

GAZETA

DE TRANSILVANIA.

ANŞA

(КЪ ПРЕАНАЛТА ВОИЕ.)

AL VII-LEA

N^{ro} 104.

Brashov, 28. Decembrie.

1844.

АРТИКОЛ ДНЧЕПЪТОРІЪ.

Трансилванія пентръ че нъ днаинтеазъ?

(Днкеіере.)

Ачеіа каріі днаинтеа глоателор дші разимъ пъреріе лор къ темейрі възне, сілпдъсе а ле конвінце де адевър, діесе ори де каре партидъ, нъ се пот пшті амъціторі. Амъціторі сьнт ачеіа каріі дн лок де темейрі аъ першпнареа де а кшпъра конціицелеле къ фелірі де прецърі; днсъ ачест' феліъ де оамени нічі одатъ нъ сьнт сігърі де віршпцелеле сале, чи се възъръ де еле нъмаі ка де савіа лві Датоклес спъзъратъ днтрън фір де пър, пентръ къ прекъш ш'аъ къцігат кшаре маіоритате прін тькърі ші безътърі, аша пот фаче ші алдіі тьне саъ поімъне. Дела 1831 днкоаче маі ведет къ патриодіі поцрїі ш'аъ фькът де сістемъ а'шї дншїра феліріме де пьпъствірі, пе каре кред, къ ле аре patria дін партеа гъвернлві. Къ ачестеа с'аъ пердѣт време неспѣс де тьлтъ, дн кът маі ла зртъ рекъпоскъръ тоці чеі възї, кшкъ дакъ ла пої вор вені пе тапет тот нъмаі пьпъствірі, къ ачееа не вом депърта тот маі таре де а пъне одатъ петріме де зпгърі пентръ ферічіреа пьвлікъ ші а стабіліа армоніа днтре гъверн ші патріе. Съ нъ пе дншелът, съ пе сокотім тькар дн днкіпзіре, къ тоте къте се конпрінд дн діплота Леополдіъ (къ а кърей кондіціі с'аъ свъс Трансилванія) стаъ дн фаптъ ші пьпъ астъзі: въ днтревъ, ачееа ар фї стареа пе кареа ар тревзі съ о къзтъм пої? Ачееа тревъе съ фїе стареа патріеі чеа възпъ, днтръ кареа тоате скътеліле сьнт нъмаі монополъл арістократіеі, ші нъ ачееа, днтръ кареа тоці дін сала лецізітївъ пьпъ ла колїва челві дін зртъ чершторїъ се възъръ де ачелеашї дрептърі чївіме? Ачееа е стареа чеа възпъ, днтръ кареа партеа чеа маі таре а лъкшторілор н'аре нічі зп дрепт? ш. а. ш. а. Скопъл постръ нъ тревъе съ фїе рецпінгъторїъ, чи съ пъръсіт ачееастъ сістемъ сеакъ а пьпъствірілор, съ нъ пердет атъта време къ фрекътъріме днтре гъверн ші комітатърі, чи съ пе апъкъм а прегъті пе глоате ла ачееа че ори ші кшм, тревъе съ се днтъмпле, дакъ нъ врем съ пе държтъм.

Ънгаріа дн времеа ачееаста днфїндъ зрварїъ, днтрї націоналітатеа, адъсе леці котердіале, децпентъ індустріа ші негоцъл, вапоареле дї звоаръ, де дръмърї де фер с'аъ апъкат, днпърекеріле релеціоасе ле днпъкъ,

інтереселе комъне але патріеі ле днвърдішъ челор неповілі ле дескїсе дръм ла дрегъторїі ші ла пропрїетате де пьпът ші алтеле; нар пої че ресълтате пътем аръта? —

Днтре пъказъріме ачестеі патріі нічі с'аъ пшърат дін времї ші веакърї сфъшїателе елементе націонале ші релеціоасе ші апіпатїіле провенітоаре дін ачелеа. Маі тьлте націі, патръ релеціі прїїміте, (дѣъ сфферїте) деосевїреа челор треі націі дн прївінда націоналітъціі ші а дрептърілор лор, днкопчіреа дрептърілор констітѣціонале къ релеціле прїїміте аъ прїчїнзїт дін веакърї, ка дн Трансилванія съ нъ се десфъшъре възпа днделецере. Нъказъл ачеста діне ші пьпъ астъзі; дн діета трекътъ зпгърімеа се днпептъ съ факъ нашї дн казса націоналітъдеі сале, дар зра днтре элементъл магіар ші сас решї дн флакърї. Дн прївінда релецілор леціме патріеі с'аъ сіліт іаръш дін веакърї а пе днпъка, скъпънд релецеа де ори че сілъ матеріалъ ші редъкъндзо дн черкъл конвінцерїі дін пьпътръ; днсъ о алтъ десвїпаре се ескъ днтре пої, адекъ деосевїреа копфесїлор політїче, кареа деокамдатъ змплѣ къ зръ пе чеі де пърерї осевїте. Че е дрепт, венїпата прегътіре, къ кареа се рьдіка о партидъ політїкъ асъпра алтеіа, дн зілеле поастре с'аъ маі домолїт, днсъ тот сьнт счене, каре ар пътеа ліпсі. —

Ної кредет, къ дн віаца констітѣціоналъ тревъе съ фїе неапърат пърерї деосевїте, ші партиде феліріте, дн кът кънд ар днчета ачелеа, ар фї чел маі сігър семп, къ констітѣціа аъ днчетат. Нъмаі о пътере депотїкъ поате стїрпї къ тотъл констітѣціа ші партиделе ші нъмаі зпї ка ачеіа нъ ле пот сфъерї, каріі сьнт дшшманїі лівертъціі ші а констітѣціеі. Дечї тот че се чере дела партиделе політїче есте, съ фїе къ тотъл сфъерїтоаре, съ респектезе ші пърерїле алтора ші пе кшм діе пъці плаче а зрта алтора орвѣще, аша нічі тъ съ нъ претїнзі дела алдіі, ка съ порпїаскъ дъпъ тїне фъръ деплїнъ конвінцере.

АВСТРІА.

Жърналъ де Прага дін 10. Декемврие конпрінде зп рапорт офїціал дескре воала вітелор че домнеце дн Бохеміа, дін ачела се vede, къ воала ачееаста, кареа есте о адевъратъ чїзмъ де віте, с'ар фї адъс ачі прін віте де Полонїа, че с'аъ кшпърат пентръ тьчелърїт, апої прін молїнсїре ші прін вреднїка

de pedeapcъ тѣрѣре а вѣтелор дн пѣвотрѣл дѣрїи с'ар фї лѣдїт маї департе. Дїн табела пѣмїтѣлї рапорт се маї vede, кѣ воала акѣм поменїтѣ с'аѣ днтїнс песте 14 дїнѣтѣрї, вnde с'аѣ лѣдїт апої ла 77 de локалїтѣдї, дн каре пѣпѣ ла 24. Ноетвріе аѣ волїт 1344 de вїте, 75 с'аѣ вїндекат, 829 аѣ перїт, 380 фѣрѣ доворѣте, песте тот дар аѣ кѣзѣт 1284 вїте шї дн зїоа акѣм поменїтѣ се маї афла волїнд 60. Гѣверпѣл аѣ мїжлочїт ка тот ла 8 зїле сѣ се адѣкѣ дн кѣпошїнда овѣеаскѣ стареа ачестеї воале. (Жѣрн. de Авгсѣ.)

Вестїтѣл економ де Стат Др. Лїст, de кѣтѣва време се афла дн Ѣнгарїа, вnde дн-тре алте їспрѣвї че фѣкѣ, пѣмѣрѣм хотѣрѣреа че се днкеїе днтр'о адѣнаре четѣдеапѣ дела Пожоп, кареа се дїнѣ сѣпт асїстїнда лѣї, дн зрѣма кѣреїа есте а се кѣмпѣра шесѣл дела Ваїдрїц прїн акдїї, пентрѣ днтетеїереа зпор фабрїчї. Дн пѣдїпѣ време се сѣскрїсе о сѣмѣ de 320,000 фїорїнї арц. ш. а. ш. а. Ачест' вѣрѣват днторкѣндѣсе дн зїмеле трекуте ла Вїена, дн 23. Декетвріе і с'аѣ дат о чїпѣ еклатанѣ де кѣтре маї мѣлте днсоцїрї, ла кареа шезѣрѣ 160 персоане, дѣпѣ кѣм се еспрїмѣ зп кореспондент ал жѣрналѣлї герман дїн Брашов, каре зїче, кѣ дѣпѣ че ел ар фї тратат кѣ мареле вѣрѣват економ дн дѣб рѣндѣрї днтревареа колонїзацїеї (пентрѣ Трансїлванїа?), апої ла пѣмїта чїпѣ днкѣ с'ар фї афлат фадѣ, вnde днтре алтеле і се фѣкѣ о днкїпѣчѣне шї дїн партеа Трансїлванїеї, дн кареа і се черѣ сѣатѣл пентрѣ днмѣлїреа сасїмор, ла кареа ел респѣнсе мїшкат: „воїѣ мерѣе аколо, кѣчї вреаѣ а кѣпоаше ачеа дѣрѣдѣ, вреаѣ а кѣпоаше шї пе сасї, вреаѣ сѣ сѣтѣїеск шї се ажѣт?“ Аша дар пе анѣл вїиторїѣ поате кѣ вом авеа порочїре де ачел вѣрѣват алес.

Chronica.

Тѣрчїа. Дела хотарѣле тѣрчедї. 14. Декетвріе. Дн Боснїа їарѣш се коаче чева; етїсарї стрейнї, днтре карї се афлѣ шї пеще сѣрѣї, се зїче кѣ ар днтѣрѣта пе попор ла неаскѣлтаре шї ла пеплѣтїреа дѣрїлор кѣвенїте гѣверпѣлї тѣрческ, шї кѣ ар авеа план де а днпрезѣна пе Боснїа кѣ Сербїа. Дн Хердеговїна днкѣ се денеагѣ трївѣтѣл, шї дн Коласїн аѣ шї прорѣпт о рескоалѣ, кареа се афлѣ лѣдїтѣ вїне, дн кѣт везїрѣл дела Мостар се вѣзѣ сїлїт а апѣка мѣсѣрї серїоасе, контрѣгѣнд маї мѣлте трѣпе ла сїне. Токма аша нї се спѣне шї деспре Албанїа тѣрческѣ, кѣ тѣрѣвѣрїле ар дїнеа днтрѣвѣна; сераскїерѣл Ренїд паша се афлѣ кѣ трѣпеле сале ла Дївѣра шї ла Тетова, шї се зїче кѣ пе паша дела Тетова л'ар фї депѣс шї л'ар фї трїмїс пѣмаї де кѣт ла Константїнопол. Дн Скѣтарї с'аѣ пѣвлїкат зп ферман днмѣнск, дн акѣрѣї пѣтере есте їстрїнс опрїт, ка нїме сѣ се днкѣмете ашї їсѣвндї прїн днсѣш мѣна са стрѣмѣтатеа че се фаче де кѣтре алѣл. Позицїа крешїнїлор дн пашалїкѣл ачеста есте фоарте мїзеравїл, Мон-

тенегрїнї днкѣ пѣ днчеатѣ а фаче їрѣпдїї ходещї дн Хердеговїна тѣрческѣ.

(Жѣрн. зпїв.)

Гречїа. Атїна, 10. Декетвріе. Черчетѣрїле адецїрїлор де депѣтадї днкѣ тот пѣ с'аѣ їспрѣвїт; ачеастѣ днтѣрзїере фаче, ка сѣ се лѣдаскѣ фелїрї де ворѣе деспре десзїреа маїорїтѣдїї, днтокма шї деспре ешїреа лѣї Метаксас. Рїга Паламїдес фѣ прїїмїт дн камерѣ, їар Спїро Мїлїос пѣ, дн прїчїпѣ кѣм се зїче, кѣ ар фї прїетепѣл лѣї Метаксас. — Сѣпт ачееаш рѣврїкѣ ал жѣрналѣлї де Авгсѣзѣрг чїтїм, кѣ d. Шїрвейѣ, фрателе М. Сале а Домпѣлї Валахїеї, ар фї ажѣнс ла Атїна.

Спанїа. Фоїле франзеѣе скрїѣ дела Грaпaда зпеле ка ачестеа: о парте дїн трѣпеле че се афлѣ аколо, с'аѣ рескѣлат шї аѣ прокїемат констїтѣцїа дела 1837. Скрїсорїле дела Лїсабон шї Цїбралтар асемеѣеа дншїїндеазѣ, кѣ еспартерїцїї ар гѣтї о ловїре кѣмплїтѣ сѣпт поваѣа ценералѣлї Лїнаѣе, мѣна чеа дреапѣтѣ а лѣї Еспартеро.

Брїтанїа маре. London, 18. Декетв. Еселендїа са Алї-Ефендї, каре де треї анї поартѣ дрегѣторїа де сол ал Тѣрчїеї ла кѣртеа енглеѣеаскѣ, с'аѣ рекїемат дѣпѣ кѣм се крѣде ла днсѣш черереа са, фїнд кѣ пѣ се мѣлѣтѣмѣе кѣ клїма енглеѣз дн прївїреа сѣпѣтѣдїї. Секретарїл сѣѣ де солїе Каїр-Ефендї дн днсодеѣе; ачест дїн зрѣмѣ ера де тодї їбїт. Ърѣмаш челѣї дїн тѣїѣ ла постѣл дїпломатїк се денѣтѣмѣе Саїм-Ефендї. — Дѣпѣ кѣм се vede дїн зп артїкол днчепѣторїѣ ал Кронїк. Сїр Шратфорд Кеннїнг солѣл Енглїтерїї ла кѣртеа дїн Константїнопол дн скѣрт ва сѣ се скїмѣе кѣ Сїр Хенрї Поттїнгер.

Кѣ прїлежѣл проїектѣлї пентрѣ дрѣмѣрїле де фер че сѣпт а се днтетеїа дн Ирландїа — зїче Кронїкѣл — акѣм днвѣдѣм шї пої а кѣпоаше маї вїне пе Ирландїа, деспре кареа сѣпѣнеам, кѣ ар фї о царѣ, лїпсїтѣ де капїтале шї пехарнїкѣ де а продѣче чева фѣрѣ ажѣтоаре стрейне. Днсѣ днчепереа пѣперїї дн лѣкраре а пѣмїтѣлї проїект пе фаче сѣ пе скїмѣѣм пѣрерїле; кѣчї капїталѣл де 800,000 пѣндї стер., каре се череа пентрѣ дрѣмѣрїле де фер деспре мїазѣ-зї, се сѣзскрїсе дн треї зїле кѣрат пѣмаї де патриодї дїн Ирландїа, Е театѣ днсѣ, кѣ рѣвѣна ачестеа а спекѣланцїлор де ашї днфѣнда капїталеле дн акдїїле дрѣмѣрїлор де фер пѣ ва сѣ аїѣ ресѣлатат вѣп, чї маї пе зрѣмѣ ва devenї ла ачееаш старе, ла каре аѣ ажѣнс дн Енглїтера. О парте маре дїн капїте се ва перде де тот, чеїлалдї ванї пѣ вор адѣче фолосѣл каре л калкѣлеазѣ спекѣланцїї дн зїоа де астѣзї. Ачестеа е прїчїна, де О'Коннел пѣшї кѣ сѣатѣл сѣѣ ла мїжлок, фѣкѣнд пе попор маї вѣгѣторїѣ де сѣатѣ ла днтрепрїндерїле ачестеа. — Че се атїнѣе де кавса репелѣлї, дѣпѣ жѣрналеле Ирландїеї се зїче, кѣ О'Коннел кѣ прїлежѣл зпїї ванкет маре че с'аѣ дат дн чїнстѣа лѣї ла Фатерфорд днтр'о кѣвѣнтаре че дїнѣ кѣтре попор, ш'ар фї пѣс сїнгѣр днтревареа: кѣнд вом кѣшїга пої деспѣрїреа парламентарѣ че дорїм? Ачестеа дндатѣ дѣпѣ ачееа шї о деслѣгѣ,

іар ел дпсши зикнд: „Позиція Енглітереі де астъзі есте астфеліѣ дптокмітѣ дп лѣтеа номіткѣ, дп кѣт еа тревѣ съ фіе трасѣ маі тпмпвріѣ саѣ маі тѣрзіѣ дптрѣ рѣсвоіѣ дпн афарѣ. Атѣнчі дндатѣ че се ва аменпнда пачеа лѣтеі, Енглітера се ва ведеа дндаторатѣ а дпгѣдві репеалѣ.“

Франца. Паріс, 20. Декетвріе. Тѣрвѣрріле релеціоасе дпн Елведіа каре с'аѣ дптѣмплат дп зіеле трекѣте, се петрек кѣтаре вѣгаре де сеамѣ де кѣтре жѣрналеле францезе. Ѣпеле дпн ачестеа ле пѣтпръ дп фоіле сале: ресвоіѣл іесвіділор. Аша дптре алтеле жѣрналѣ де Дебат зіче: дп Елведіа пѣ аѣ фост врео тѣрвѣраре політкѣ, чі ва рѣсвоіѣ релеціонаріѣ. Маі пайнте де а еспріма дѣхѣл дп каре ворвеще пѣшптъл жѣрнал деспре матеріа ачестеа, афлѣт де кѣвіпдѣ а предпсепна, кѣткѣ зпѣл дпн кантоанеле Елведіеі, Лѣдгерпѣл аѣ прііміт легал пе пѣрпнціі іесвідіі, ші кѣ тоатѣ чѣарта дп акѣт поменіта репѣвлікѣ се дпвѣрте пе лѣогѣ ачееа, де есте съ се маі пріітеаскѣ зндева аѣ пѣ? кѣчі еі съ вѣрѣ вѣзѣроші ші пе аколо, пе знде нічі поманѣ пѣ е де дѣпшіі. Дп дпцелесѣл ачестеа ворвеще ші сѣс лѣддатѣл жѣрнал, кѣнд зіче: дп Лѣдгерп вор іптра іесвідіі, пентрѣ кѣ с'аѣ словозіт прпн леце, апоі знде тлпѣт лецеа пентрѣ дѣпшіі, аколо тревѣ сѣферідіі; нічі ле пѣтем дппѣта, кѣ се фолосеск де леце, знде есте ачееа дп фаворѣл лор, ле дппѣтѣт дпсѣ пентрѣ че пѣ аѣ респект де леце ші аколо знде есте дп контра лор, ва съ зікѣ, пентрѣ че се вагѣ кѣ сіла знде пѣі кіамѣ піме? Ноі дп ведет ші дп Франца. Ѣнде есте дпсѣ лецеа, прпн кареа с'аѣ рекіемат еі дп царѣ? Кѣ тоате ачестеа поі де ші кѣпоащем леціѣіреа че с'аѣ фѣкѣт дп Лѣдгерп пентрѣ іптродѣчереа а челор кѣлѣгѣрі, дпн партене сѣптем сіліці а тѣртѣрісі, кѣ пѣ пе вѣзѣрѣт де дпкѣвареа лор, дпн прічіпѣ, кѣ шіе Дѣтпезеѣ че пепорочіре есте легатѣ кѣ ачест чпн кѣлѣгѣреск; дп кѣт орі ші знде се ашазѣ, тревѣ съ се паскѣ пѣтаі де кѣт дппѣрекері дптре стат ші дптре вісерікѣ. Фіе іесвідіі орі кѣт де харпнчі, кѣт де сіліторі, тотѣш слѣжва че о вор фаче еі ші дп Елведіа, таіе пе скѣтп, дакѣ е де неапѣратѣ тревзіпдѣ ка съ се кѣтпѣре кѣ вѣрсареа де сѣпѣ патріотік. Преодіі дпсѣфлаці де адевѣратѣл спіріт ал евангеліеі лѣі Хс. каре е фѣндат пе іѣвіреа деапроапелѣі, с'ар фі ші сѣіт де зп асеменеа кѣдет. Еі ар фі зіс: пѣ врем съ веніт песте кадавреле фрацілор воцуріі. Політкѣі чѣі марі дпгѣдвіе іесвіділор де астъзі орі че алт дрепт: съ фіе епіскопі, съ фіе парохі, пѣтаі кѣ повада тінерелор семінаре съ пѣ се копрпнѣ. Еі шіѣ, кѣ прпн крецдере се гѣверпѣ лѣтеа, ші кѣ дпвѣдеторіѣл прѣпкѣлѣі, ретѣне де оѣще ші ал вѣрватѣлѣі. Дѣпѣ че вор ажѣпѣе одагѣ ачѣці кѣлѣгѣрі дп стѣпѣіреа семінарелор, вор форма зп клер, каре пѣ ва кѣпоащем алт чева, де кѣт максітеле сале. Ва вені маі пе зртѣ треава аколо, дп кѣт пѣ ва фі іертат отѣлѣі а се пѣтп крецпн, дакѣ пѣ ва фі тотдеодатѣ ші іесвіт ш. а. (Жѣрн. де Аѣгсѣ.)

Алцір, 15. Декетвріе. Малей Абд-ер Раман, фѣціорѣл дппѣратѣлѣі дела Мароко аѣ дпгрпжпт ка Абд-Ел-Каѣер съ се деперте дела Малѣахѣл де жос. Етпръл се афлѣ акѣт апроане де Сахара, кале де 12 зіле дпдепѣртат де хотарѣл францозеск спре тіазѣ-зі. Ачі дп царѣ домпеще о лініѣе деосевітѣ. Арміа се копрпнде кѣ кѣлѣдѣреа дрѣтѣрілор, кѣ секареа вѣлділор ші маі алес трѣпѣл де женіе кѣ дпфпндареа подѣрілор. Де кѣтѣва ва цінеа пачеа, дп зече апі пѣ се ва маі кѣпоащем цара ачестеа. Колоніі впн дпн тоате пѣрділе, ші акѣт дпчеп ші афрікатп а кѣпоащем вінефачеріле знеі стѣрі апѣрате де леці, дпчеп а ші пѣне дп рѣнд тревіле сале каспиче, ші а се слѣжп кѣ крецпні ла феліѣрі де лѣкѣррі. Ласе Франца съ се десволте ачі лѣкѣрріле дп кѣрсѣл лор чел патѣрал, ші атѣнчі маі кѣрѣнд дпшп ва ажѣпѣе скопѣл чел аре де а дпайнта чівілізаціа дп Африка. — Кѣпетенііле аравілор, каре венісе кѣ пепералѣл Вугеанд, се афлѣ акѣт дп Паріс, знде се тратеазѣ кѣ чеа маі таре лѣгаре ампте. Маршалѣл Сѣлт, міністрѣл де ресвоіѣ дп дпфѣціпѣл дп меркѣреа трекѣтѣ дппайнтеа рецелѣі, кареі іпвітѣ ші ла масѣ: Еі вор маі петрече пѣпѣ ла дескідереа кѣтѣрілор.

Чѣі маі тѣлці депѣтаці аѣ ші ажѣс дп Паріс. Кѣзѣптѣл де трон с'аѣ десѣѣтѣт де кѣтѣва орі дп фатѣл міністеріал, дпсѣ фѣрѣ врезп ресѣлатат; дптре Сѣлт ші Гізот аѣ ажѣс треава дпкѣ ші ла персоналітѣці, дпн прічіпѣ кѣ чел дпн зртѣ ар вреа съ факѣ зп че преа таре дпн кѣлѣторіа рецелѣі ла Впндсор.

TRANSLBANIA.

Треі-скаѣне. Ш. Ст. Ціорѣ, 23. Дек. в. 1844. Астѣзі іарѣші ам фост партѣр де о дптѣмпларе фаталѣ, преа дпфіорѣтоаре, кѣреіа дп феліѣл сѣѣ фоарте араре орі се поате ведеа асеменеа. Дп тѣрпѣл вісерічѣі челор де кофѣсіеа хелветікѣ, азі дпмінеадѣ а афлат клопотарѣл кѣнд а воіт се трагѣ клопотѣл де дпмінеадѣ, о фатѣ сѣкѣзіанкѣ спѣнзѣратѣ де фѣніеа зпві клопот. Аді пре-пѣне, кѣ лѣкѣрѣл ачест дпкѣіегѣтор де сѣпѣе с'ар фі сѣвѣршіт прпн алтѣл чпнева; нічі де кѣт, фата дпсѣшіі девені ла ачееа, ка прпн модѣл арѣтат маі сѣс съ се ліпсеаскѣ пе сіне де віадѣ. Кѣаса а фост, кѣчі пепорочіта ші а пердѣт пе маікѣ-са дпайнте де доі апі; дела каре тімп дпкоаче фа стѣпѣлпгѣ де о меланхоліе дпсоцітѣ де атецелі дп аша тѣсѣрѣ, кѣт адесеорі кѣзѣнд де пе пічіоаре, зѣчеа маі віне де о орѣ ліпсітѣ де тоате сіпѣіріле кіар ка кѣнд ар фі фост тоартѣ, ші пѣтаі прпн тіжлоаче докторѣці се пѣтеа реадѣче ла стареа де маі пайнте а сѣпѣтѣдѣі. Дпн мпнѣтѣл де кѣнд і а тѣрпт мѣтѣса, аѣеа о плекаре сіпѣларѣ кѣтре мортѣнтѣл ачелеіа, аша кѣт адесеорі о ведеа оаменіі зѣнд кѣ лакѣрші некѣртѣвіле цѣрѣпеле речі. —

Гѣра чеа реа а лѣтеі ворвеще, кѣткѣ пентрѣ еа ачееа шп фі лѣзат шіенші віадѣ астфел, кѣ пѣ а цпнѣт'о маі тѣлѣт ла сіне де ціт'оре даскалѣ, ла каре а сервіт доі апі, де каре

fiind și dătrebat; c'ar fi s'aprat dă-
tră atăta, ca să факъ о асфел де фантъ дă-
фюртоаре ши раръ деспре партеа сексълѣ
фемееск. Oamenii dăръ маї дăделенци, кь-
рора ле зъчеа пе инимъ испітіреа кь деатъръ-
тѣл а адевърълѣ, черъръ ка сь се черче фа-
та непорочитъ prin kirurg, каре дă зртътѣ-
rea zi, дă dămineка трекутъ, dimineața ла 7
óre о десфъкъ ши се афлѣ, кь гърле рѣъ
ворбитоаре п'аъ авѣт дрепт, пічі кьт е пе-
грѣл сѣвт зпгіе. Дăпъртъшиторѣл аче-
стора fiind де фадъ кь офіціаліи сказълѣ дѣ
търтѣріе деспре лѣкрѣл ачеста дă фаворѣл
даскалѣлѣ пе недрепт дефѣимат.

J. J. Mány.

МОЛДАВІА.

Бакъѣ, 20. Ноетврие к. в. Дă Мол-
davia локѣеще де пѣдині ані о фаміліе, кареа
стримторатъ дин патріа са prin зп лѣнг шір
де непорочірі, с'аъ ашезат ачі. Дăкъ пѣ і
се дăкісесе ісворѣл лăкрѣлор, че леаъ вѣр-
сат пентрѣ зп фіѣ преа скѣмп, пе каре о
поарте тѣмпѣріе дă стѣлсе дин брацелѣ аче-
леї фаміліи токма дă ачел пѣнт де време,
кьнд ащептѣріе челе маї дăкордате че авеа
лѣтеа деспре тѣмпѣріа десволтаре а дѣхълѣ
сѣъ, ера сь се дăфіндезе; кьнд іатъ кь дă-
портѣптеагъ ши пе ал доілеа фіѣ чѣл маї
авеа. Ачеста іаръш зп тѣнѣр плін де пѣдеж-
де, зртъ фрателѣ сѣъ челѣ маї маре, че
ера вестіт дă тоате артеле ши шѣнделе ши
кьпоскѣт дин тоате скріеріе пѣвліче дă вѣр-
стѣ пѣмаї де 18 ані анѣме баронѣл Сісістѣнд
Максіміліан Вілівалд Отто де Правер, конте
де Рома, кавалер а маї тѣлтор ордѣрі ши
тѣдъларіѣ а деосевітелор академіи, каре тѣрі
дăпайте де 14 ані дă кьлѣторіа са кьтре Пе-
терсѣврг, знде дă іовітасе дă персоанѣ дă-
пѣратѣл тѣтѣлор Рѣсілор кь прележѣл кьнд
се афла ла Берлін.

Неферічѣл лор пѣрпнте афлѣ акѣт зп
поѣ кьмп дескіс де а черка пентрѣ а треіа
оарѣ сѣші пѣіе дă лѣкраре неовсіта са сі-
ліндѣ дă кредереа чеа маї дăгржітѣ кь фі-
іѣл фрателѣ сѣъ челѣ маї тѣнѣр, Лѣдовік де
Правер, каре се афлѣ дă Молдăвіа, ши prin
ідеіле самѣ челе де овѣце фолосітоаре а да
лѣтеі о довадѣ деспре о кредере, кь кареа
де п'аъ ісѣвтїт дă фіі сѣі, ва сь ісѣвтїаскѣ
чел пѣдпін дă непотѣл сѣъ. Остенелеле лѣі

аъ prodăc дă тѣмп де зп ан дин прѣнкѣл а-
чела о феномен, де кареа се тѣнѣнеагъ де
овѣце оаменіи дин цара ачеса. Прѣнкѣл де 6
ані Іоан Правер чітеше кь о дестерітате де
вѣрват нещѣще, франгозешѣ ши молдове-
нещѣ (пентрѣ че пѣ зічеді ромънещѣ?) ши
скріе дă лѣмвеле ачестеа корект, кь орто-
графіе ши кь трѣсѣрі аша де перфекте, пре-
кѣт се пот ащепта пѣмаї дела зп каліграфѣ;
дăппарте сѣме кьте де 50 пѣмері ши маї марі
ши ле ростешѣ флѣвент дă тоате треі лѣмвеле;
деслеагъ челе маї греле проблемѣ але челор
4 операціи прімарі, фаче пѣшірі дăсетпате
дă десеніѣ; стѣдіазъ кь неовсітѣ сіліндѣ гра-
матіка франгозѣл, дин кареа фаче традѣчері дă
челелалте лѣмвѣ, ши дăсѣвртїт есте кьно-
скѣт кь пріпчїпеле релѣеї, а історіеї вѣвліче,
а хропологиеї, геогрăфїеї, фізічеї, історіеї па-
тѣрале ши а хеміеї. Ел дăр се поате пе дрепт
сокоті дăтре рарітѣділе ачелеа де фіі, каре
пе апромітѣ ресѣлтате де каре сь пе тѣ-
пѣпѣт.

Ної пофтім сѣкчес ачестѣ повіл вѣрват
ла опѣл сѣъ, ши дорпм, ка пе непотѣл сѣъ
сѣл адѣкъ дă ачесаш кьраре опорѣтоаре, пе
кареа пѣшісе фіѣл сѣъ; пічі лѣпсіт а пе арѣ-
та пѣререа де рѣъ пентрѣ цара ачеса, кареа
п'аъ вртѣ а се фолосі де зп асфеліѣ де кре-
скѣторіѣ преа рар, гратѣлѣнд дăтр'ачеса Мол-
dăвіеї кареа арѣ о оказіе атѣт де фѣрзоасѣ
пентрѣ де а траѣе фолосѣл чел маї вѣн дин
пресендіа лѣі.*)

*) Фіене іертатѣ ши нѣъ о рефлексіе педагогікѣ,
саъ дакъ вреді totdeodat ши фізіологиѣ кь-
трѣ повілѣл дăр де соарте аспрѣ черчетатѣл пѣ-
рпнте пентрѣ каре есте ворѣа ачі. Нѣ пѣмаї дин
теоріа нѣсѣ де чѣі маї марі педагогі аї веакѣ-
лѣ пострѣ, чї ши дин дăтїнса поастрѣ есперіпдѣ
де 11 ані пе каріі петрекѣрѣт інстїтвїнд парте
марѣ тїперіте фраѣдѣ, ам дăвѣдат ши ам кь-
поскѣт, кь пічі знде се араѣ челе маї сігѣре се-
тпѣ де ценіѣ, нѣ есте кь сѣат пе кѣт а сілі,
дăр пічі а лѣса кьраре лїверѣ аплекѣрїї прѣн-
кѣлѣ кьтрѣ шѣнделе маї серіоасе. Авіа се по-
те кредѣ, че пѣлѣт пѣтїтещѣ органиѣтѣл трѣпѣ-
лѣї ла прѣнчї prin о преа тѣмпѣріе дăкордаре
а пѣтерілор спірітѣале. Дин партене дакъ ар ста
престе тот дă воіа поастрѣ, кь рар прѣнк ам дă-
челе тѣкар ши пѣмаї ла кьноащереа лїтерелор
маї пайте де че аъ дăпплїнїт ачела 6 ані ши ла
чѣі кь органиѣтѣл маї делікат пѣмаї ка 7 ані.
Пентрѣ сѣфлет трѣпѣл е kondiția чеа дин тѣіе
ши зпїкъ ка сь поатѣ пайта аша орї аша.

Red.

Кь пѣтѣрѣл ачеста се дăкеіе періодѣл а. 1844. Нѣтѣрѣл вїиторіѣ се ва трїміте
пѣмаї ла ачѣі DD. авонаці, каріи аъ вїевоіт а се прѣпѣтѣра дăпайте пе а. 1845.

Redakția.

ПРЕНѢМЕРАЦІЕ ПЕ АНѢЛ 1845

ла GAZETA DE TRANȘILBANIA ши Фііеа пентрѣ мїнте, інїмъ ши лїтератѣрѣ.

Gazeta есе де дѣъ орї ши фііеа одатѣ пе септѣмѣнѣ дă 156 коале кь тотѣл! Преѣл
ашѣлор жѣрпале е пѣмаї 8 фіорїні (24 дѣъзечері) пе ан, саъ 4 фіор. (12 дѣъзечері) пе 1/2
ан кь поща; ачелаш се чере а се дешѣне дăпайте неапѣрат ши пѣмаї дă монѣдѣ влакѣ
к. к. аѣстріакѣ ши дă кьрсѣл ачестора, іар монѣде тѣрчешї ш. а. пѣ се прїмеск. Рѣсплата
че се дѣ пѣртѣторілор дела пощѣ пе ла касе дă тоате орашеле марі (Бѣкзрегді ш. а.), нѣ
се цїне де авонаціе, чї се кьвіне а се плѣтї дѣпѣ датїна локѣлѣ.

Прѣпѣтераціеа се фаче аїчі дă лок ла Редакціе, іар дă афарѣ ла к. к. поще ши ла ч. ч.
ащепдіи, кьт ши ла ачѣі DDнї, каріи аъ вїевоіт а прїмі асѣпрѣші адѣнареа прѣѣтрїлор.

РЕДАКТОР: ГЕОРГІВ БАРИЦ. ЕДИТОР: ІОАН ГЪТТ.